

■ Ἐπὶ τῇ ἱερᾷ μνήμῃ τῆς κοιμήσεως αὐτοῦ (29ῆ Μαΐου 1494)

Ὁ Ὅσιος Ἰωάννης τοῦ Οὐστιουγκ* Ὁ διὰ Χριστὸν Σαλὸς

ΣΤΟ χωριὸ Πούχωφ, πέρα ἀπὸ τὸν ποταμὸ Σουχόνα, κοντὰ στὸ Οὐστιουγκ, ζοῦσε ὁ Σάββας καὶ ἡ Μαρία, ἓνα εὐσεβὲς ἡλικιωμένο ζεῦγος.

Σὲ προχωρημένη ἡλικία, ἐγέννησαν ἓναν γιουό, τὸν ὁποῖο ὠνόμασαν Ἰωάννη, μιμούμενοι τοὺς Δικαίους Ἐλισάβετ καὶ Ζαχαρία. Πράγματι, ἦταν ἓνα προφητικὸ ὄνομα γι' αὐτὸν τὸν νέο Ἰωάννη, ὁ ὁποῖος ἀποδείχθηκε ἓνας μιμητὴς τοῦ Προδρόμου.

Ἀπὸ πολὺ ἔνωρίς, κατὰ τὴν παιδική του ἡλικία, ὁ Ἰωάννης ὠδηγήθηκε στὴν ἀσκητικὴ ζωή· δὲν ἔτρωγε τίποτα τὶς Τετάρτες καὶ τὶς Παρασκευές, ἐνῶ ἄλλες ἡμέρες κατέλυε μόνο ψωμὶ καὶ νερό.

Ὅταν ἐρωτήθηκε ἀπὸ τὴν μητέρα του γιατί νήστευε τόσο πολὺ, ἐνῶ ἦταν ἀκόμη παιδί, ἀπάντησε: «Γιὰ νὰ λυτρωθῶ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Κανένας, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Θεό, δὲν εἶναι ἀναμάρτητος. Δὲν θὰ χορτάσω τροφή τὴν σάρκα, γιατί αὐτὴ μπορεῖ νὰ γίνῃ ἐχθρὸς μου».

Μετὰ ἀπὸ λίγο καιρὸ, ἡ οἰκογένεια μετακόμισε στὴν κωμόπολι Ὀρλέτς (περίπου 40 χλμ. ἀπὸ τὸ Οὐστιούγκ), ἀλλὰ σύντομα μετὰ ἀπ' αὐτὸ ὁ Σάββας ἐκοιμήθη. Ἡ Μαρία εἰσηγήθη στὴν Μονὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος τοῦ Ὀρλέτς, ὅπου ἔγινε Μοναχὴ μὲ τὸ ὄνομα Ναταλία, ὁ δὲ νεαρὸς γυιὸς τῆς ἔζησε μαζί τῆς καὶ συνέχισε τὴν ἡσυχαστικὴ του προσπάθεια.

Ἀργότερα, ἐπέλεξε τὴν ἀσκητικὴ ζωὴ τῆς διὰ Χριστὸν σαλότητος μὲ τὴν εὐχὴ τῆς μητέρας του, ἡ ὁποία τὸν ἄφησε εἰρηνικὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἰωάννης ἐπέστρεψε στὸ Οὐστιούγκ καὶ ἐκεῖ, πλησίον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἔζησε σὲ μία καλύβη, τὴν ὁποία ἔκτισε γι' αὐτὸν ἕνας εὐλαβῆς λαϊκός, ὁ Ἀνδρέας Μίσνεφ.

Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ὁσίου Προκοπίου τοῦ διὰ Χριστὸν Σαλοῦ († 8 Ἰουλίου 1303, Οὐστιούγκ), περνοῦσε τὶς νύκτες του στὴν προσευχή, ἐνῶ κατὰ τὴν διάρκειά τῆς ἡμέρας περιπλανιόταν μέσα στοὺς δρόμους ἀνυπόδητος, ἔχοντας τὴν ἐμφάνισι ἐνὸς διανοητικὰ καθυστερημένου καὶ φορῶντας μόνον ἕνα μακρὺ ὑποκάμισο μὲ μία ζώνη στὴν μέση.

Ὁ Ἰωάννης ἀναπαυόταν σὲ μία σωρὸ ἀπὸ κοπριά. Ἐντούτοις, μόλις καὶ μετὰ βίας ξεκουραζόταν, ἐφ' ὅσον προσευχόταν ὀλονυκτίως καὶ τὴν ἡμέρα ἀγωνιζόταν ὡς Σαλός, δεχόμενος συνεχῶς τοὺς χλευασμοὺς καὶ τὰ γρονθοκοπήματα τῶν ἀνθρώπων. Ὅμως, ὅλα αὐτὰ τὰ ὑπέμενε μὲ ἀληθινὴ ταπείνωσι.

Ὁ Ὅσιος Ἰωάννης ἔκρυβε ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα μάτια τὴν ζωὴ τῆς προσευχῆς, γιὰ νὰ μὴν καταστραφῇ ἡ ψυχὴ του ἀπὸ τὴν κοσμικὴ δόξα· ἦταν ὁμως ἀδύνατον νὰ ἀποκρύψῃ τὴν ἀγιότητά του.

Ὁ π. Γρηγόριος, ἕνας εὐσεβῆς Ἱερεὺς τοῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως, εἶχε τὴν περιέργεια νὰ μάθῃ πῶς ὁ Σαλὸς περνοῦσε τὶς νύκτες του. Κάποτε, κατὰ τὴν διάρκειά τοῦ χειμῶνος, ὁ π. Γρηγόριος σύρθηκε πάνω ἀπὸ τὴν καλύβη τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου καὶ κοίταξε μέσα ἀπὸ μία ρωγμὴ στὸν τοίχο. Εἶδε τὸν Ὅσιο νὰ προσεύχεται μὲ τὰ χέρια του ὑψωμένα στοὺς οὐρανοὺς. Γιὰ πολλὰ ὥρες προσευχήθηκε ὑπὲρ ὅλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τὸν εἶχαν βλάψῃ ἢ τὸν εἶχαν τραυματίσει. Ὅταν ὠλοκλήρωσε τὶς προσευχῆς του, ὁ Ἅγιος ἄρχισε νὰ ἀνακα-

τεύη μὲ τὰ γυμνὰ χέρια του τὰ κάρβουνα στὴν φωτιά. Ἀφοῦ ἔκανε τὸ σταυρό του, ἀνεφώνησε: «Κύριε, σημειωθήτω τὸ φῶς τοῦ προσώπου Σου ἐφ' ἡμᾶς!», καὶ ἐξάπλωσε εἰρηνικὰ ἐπάνω στὰ πυρακτωμένα κάρβουνα.

Ὁ π. Γρηγόριος ἐτρόμαξε. Ἔχοντας χάσει τὸν ἔλεγχο τοῦ ἑαυτοῦ του, ὠρμησε μέσα στὴν καλύβη. Ὁ Ὅσιος ἐξῆλθε ἀπὸ τὴν φωτιά, ἐκοίταξε αὐστηρὰ τὸν ταραγμένο ἱερέα καὶ τοῦ εἶπε: «Μέχρι τοῦ θανάτου μου, μὴν ἀποτολμῆσης νὰ ὀμιλήσης σὲ κανέναν γι' αὐτό». Ὁ ἱερεὺς ὑποσχέθηκε νὰ ὑπακούσῃ.

Σὲ κάποια περίπτωσι, ἡ Πριγκίπισσα Μαρία, σύζυγος τοῦ κυβερνήτου τοῦ Οὐστιούγκ, Πρίγκιπος Θεοδώρου Κράσνυ, ἔπεσε ἄρρωστη μὲ σοβαρὸ πυρετό. Τότε, ἕνας ὑπηρετῆς ἐστάλη στὸν Μακάριο Ἰωάννη γιὰ νὰ ζητήσῃ τίς προσευχῆς του γιὰ τὴν Πριγκίπισσα. Ὁ ἀγγελιοφόρος βρῆκε τὸν Σαλὸ ἐξαπλωμένο ἐπάνω σὲ μία σωρὸ ἀπὸ κοπριά, ἀλλὰ προτοῦ ἀκόμη νὰ τὸν πλησιάσῃ, ὁ Ἅγιος τοῦ εἶπε: «Υγεία στὸν καλὸ μας Πρίγκιπα Θεόδωρο καὶ τὴν Πριγκίπισσα του!». Ὡσπου νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ ὑπηρετῆς στὸ σπίτι, ἡ ἄρρωστη ἦταν ἤδη καλά.

Ὁ Ὅσιος Ἰωάννης, νέος ἀκόμη, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τὴν 29ῃ Μαΐου 1494 καὶ ἐνταφιάσθηκε πλησίον τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως, ὅπου εἶχε διέλθει ὅλες τίς θεάρεστες ἡμέρες τῆς ἐπίγειας ζωῆς του, ἐπὶ δὲ τοῦ τάφου του ἀνηγέρθη ἱερὸς Ναὸς πρὸς τιμὴν τῆς Προόδου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ (1ῃ Αὐγούστου).

Ἡ Διακήρυξις τῆς Ἀγιότητος αὐτοῦ ἔγινε ὑπὸ τῆς Συνόδου τῆς Μόσχας τοῦ 1547, μία δὲ Ἀκολουθία πρὸς τιμὴν του ἐγράφη ὑπὸ κάποιου Θεοφάνους στὸ Οὐστιούγκ τὸν 15' αἰῶνα καὶ ὁ Βίος του συνεγράφη τὸ 1554 ἀπὸ τὸν γιὸ κάποιου, ὁ ὁποῖος ἐγνώρισε τὸν Ἅγιο καὶ συνέλεξε μαρτυρίες ἀπὸ ἄλλους αὐτόπτες μάρτυρες.

Στὶς πρεσβεῖες τῶν Ἀγίων διὰ Χριστὸν Σαλῶν Προκοπίου καὶ Ἰωάννου ἀποδίδεται ἡ νίκη τῶν Ρώσων τὸ 1610 στὴν Σαπύγα καὶ ἡ σωτηρία τῆς πόλεως Οὐστιούγκ ἀπὸ τοὺς Πολωνοὺς τὸ 1613.

(*) Πηγές:

1. **Архиепископъ Сергій (Спасскій),** *Полный Мѣсяцесловъ Востока*, т. II, стр. 161а, Владимиръ 1901 г., Москва 1997 г.

2. **Монахиня Таисія,** *Житія русскихъ Святыхъ, 100 лѣтъ русской святости*, I, стр. 252, Jordanville, NY, USA 1983 г.

3. Bishop Varlaam Novakshonoff, *God's Fools, The lives of the holy "Fools for Christ"*, Synaxis Press, Dewdney, B.C., Canada, pp. 30-31.

4. *Ἡμεῖς Μωροὶ διὰ Χριστὸν – Βίος καὶ πολιτεία Ὁσίων Σαλῶν*, ἔκδοσις Ἱερᾶς Καλύβης Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Νέα Σκίτη Ἁγίου Ὁρους 2005, σελ. 37-39 (Μετάφρασις τοῦ ἀγγλικοῦ κειμένου τοῦ **3**).

5. Website of the "Orthodox Church in America", *Feasts and Saints*, May 29: www.oca.org

6. Website of the "Moscow Patriarchate", *Вера и Жизнь/Церковный календарь/Месяцеслов*: www.mospat.ru